

Uzņēmumi Nestlé un Kellogg's ir saistīti ar šokējošiem palmu eļļas iegūšanas pārkāpumiem Papua-Jaungvinejā

Dabiskas upes un neskartu lietus mežu teritorijas Beiningas reģionā, Austrumjaunbritānijas provincē Papua-Jaungvinejā. -

Rakstu sagatavoja **Lotija Limba (Lottie Limb)** • 08.10.2021.

Palmu eļļas tirdzniecības uzņēmumi, kas pārdod savu preci Eiropas zīmoliem, lielījās par bērnu darba izmantošanu un vietējo iedzīvotāju piekaušanu.

Starptautiskās nevalstiskās organizācijas *Global Witness* divus gadus veiktā izmeklēšana atklājusi šokējošu cilvēktiesību pārkāpumu un mežu izciršanas apmēru Papua-Jaungvinejā.

Klusā okeāna dienvidu daļā atrodas pasaulē trešais lielākais atlikušais lietus mežs - **nozīmīga oglekli absorbējoša ekosistēma**, kas palīdz mazināt klimata krīzi.

Bet uzņēmumu, kas piegādā sadzīves preces ar tādiem pazīstamiem nosaukumiem, kā *Nestlé*, *Kelloggs* un *Colgate*, kontrolē tiek iznīcināti desmitiem tūkstošu hektāru tropisko mežu.

“Papua-Jaungvinejas kopienas ir neskaitāmas paaudzes ilgtspējīgi apsaimniekojušas un aizsargājušas savus mežus,” sacīja *Global Witness* vecākā izmeklētāja Lela Stenlija (*Lela Stenley*).

Zeme Beiningas reģionā, kas atrodas Austrumjaunbritānijas provincē Papua-Jaungvinejā, ir attīrīta eļļas palmu plantācijām. Global Witness

“Šī izmeklēšana parāda, ka viņu valdība un pasaules finanšu iestādes tās izpārdod par labu nelielam skaitam ļoti destruktīvu uzņēmumu, kam ir postošas cilvēktiesību un vides sekas.”

Tā kā šī netīrā palmu eļļa turpina apriti Eiropas piegādes ķēdēs, NVO aicina ES rīkoties stingri, lai izbeigtu savu līdzdalību un pieprasītu izmaiņu veikšanu nozarē.

Ko *Global Witness* atklāja?

Global Witness veiktā izmeklēšana atklāja ekspluatējošu rīcību trīs valsts jaunākajās palmu eļļas plantācijās, tostarp *East New Britain Resources Group (ENB)*.

Lentē tika ierakstītas ENB augstākās amatpersonas, kas lielījās slepenajiem izmeklētājiem, ka ir uzpirkušas Papua-Jaungvinejas ministru, samaksājušas policijai, lai fiziski ietekmētu ciema iedzīvotājus, izmanto bērnu darbaspēku un piedalās acīmredzamā nodokļu nemaksāšanas shēmā.

Kādā 2019. gada jūlija naktī Vatvatas (*Watwat*) ciematā vīrieši un 16 gadu veci puisi tika izvilkti no savām gultām. “Kad puisi pamodās, pret viņiem bija pavērsti ieroči.

Uzbrucēji sasēja puīšu rokas aiz muguras un aizsēja acis, lai viņi nevarētu redzēt,” stāstīja iedzīvotājs.

“Kad puīši pamodās, pret viņiem bija pavērsti ieroči. Uzbrucēji sasēja puīšu rokas aiz muguras un aizsēja acis, lai viņi nevarētu redzēt”

Vatvatas (Watwat) ciemata iedzīvotājs

Pieci jaunieši tika piekauti un turēti nebrīvē vairākas nedēļas vardarbības shēmas ietvaros, kas tiek vērsta pret kopienām, kuras tiek turētas aizdomās par iebildumu celšanu pret uzņēmumu postošajām darbībām.

Jautājot *Global Witness*, vai palmu eļļas iegūšana ir nesusi kādu labumu, kāds cits ciema iedzīvotājs atbildēja: “Tikai iznīcību.”

Otrs palmu eļļas uzņēmums *Rimbunan Hijau* ignorēja atkārtotus un novēršamus darbinieku nāves un traumu gadījumus savās plantācijās, astoņu gadu laikā dzīvību zaudējot vismaz 11 strādniekiem un kāda darbinieka bērnam.

NVO veiktā izmeklēšana arī rada nopietnas bažas, ka tādas plantācijas kā šīs darbojas uz sagrābtās zemes, pārkāpjot Papua-Jaungvinejas likumus par zemi.

Slepeni filmētais ENB vadītājs Eng Kve Tans (Eng Kwee Tan) aprakstīja uzņēmuma starptautisko nodokļu nemaksāšanas shēmu.

Kāpēc Papua-Jaungvinejas lietus meži ir tik svarīgi?

Papua-Jaungvineja (PNG), kas aptver pusi no apjomīgās Jaungvinejas salas, ir viena no bioloģiski daudzveidīgākajām vietām pasaulē.

Tajā atrodas vismaz pieci procenti no visām sugām uz zemes, no kurām daudzas nav sastopamas nekur citur: meža pūķi (*Lophosaurus dilophus*), koku ķenguri, krāšņie paradīzes putni un vienīgā zināmā ziedošā nakts orhideja.

Miljoniem tonnu oglekļa glabā tās varenie koki, padarot tos par būtisku oglekļa piesaistītāju un galveno resursu cīņā pret klimata pārmaiņām.

Global Witness, izmantojot satelītattēlus, analizējot uzņēmuma dokumentāciju un aptaujājot vietējos iedzīvotājus, ir atklājis, ka to visu apdraud palmu eļļas rūpniecība.

Draudi pieaug: līdz 2030. gadam PNG valdība tiecas desmitkārtīgi paplašināt eļļas palmu audzēšanu līdz 1,5 miljoniem hektāru (ha), salīdzinot ar aptuveni 150 000 ha 2016. gadā.

Kas apstrādā netīro palmu eļļu?

Pirmo reizi plašā izmeklēšana atklāja, ka netīrā palmu eļļa un tās blakusprodukti tiek pārdoti sadzīves preču zīmoliem, tostarp *Kelloggs*, *Nestlé*, *Colgate*, *Danone*, *Hershey* un *Imperial Leather* un *Strepsils* mātes uzņēmumiem.

Sarežģīto situāciju rada ne tikai mūsu lielveikalu plauktos atrodamie zīmoli.

Divi no palmu eļļas piegādātājiem saņēma tiešu un netiešu atbalstu no globālajiem finansistiem, piemēram, *Robeco* un *BlackRock*.

Šī izmeklēšana ir vēl viens apstiprinājums tam, ka pasaules finanšu sistēma ir iedragāta - iepriekšējo gadu ierastā brīvprātīgā pieeja ir novedusi mūs pie klimata krīzes,” norāda vecākā izmeklētāja Stenlija.

Tādi uzņēmumi kā, piemēram, *BlackRock*, runā par savu apņemšanos cīnīties pret klimata pārmaiņām un aizsargāt cilvēktiesības, tomēr mūsu atklātie fakti liecina, ka tā nauda finansē klimatam būtisko mežu iznīcināšanu, bērnu darba izmantošanu un citus cilvēktiesību pārkāpumus.

Arvien steidzamāks kļūst jautājums par to, lai valdības pieņemtu tiesību aktus, kas novērstu piegādes ķēžu un globālos finansistu atbalstīto mežu izciršanu un cilvēktiesību pārkāpumus.”

Ko var darīt Eiropas uzņēmumi un pilsoņi?

Šķidrā zelta pārtikas produkta klātbūtne tik daudzās mūsu izmantotajās precēs rada spiedienu uz mums visiem veicināt pārmaiņas.

Global Witness norāda, ka šis ir piemērots brīdis gaidāmajam ES likumdošanas priekšlikumam cīņai pret mežu izciršanu, kas tiks publicēts 17. novembrī.

Kā ziņots, pašreizējā Eiropas Komisijas pieejā ir vairākas nepilnības, kas varētu ierobežot tās mērķi risināt problēmas ar neatbilstošajiem produktiem ES piegādes ķēdēs.

Lai PNG vairs nepieļautu cilvēktiesību pārkāpumus un vides degradāciju, priekšlikumā jāpieprasa, lai tiktu ievēroti starptautiskie cilvēktiesību dokumenti un principi, piemēram, pamatiedzīvotāju un vietējo kopienu brīvas, iepriekšējas un informētas piekrišanas (FPIC) iegūšana.

Bez tā ES uzņēmumi paļaujas uz atšķirīgiem valsts standartiem, un ES patērētāji nevar garantēt, ka mēs iegādājamies produktus, kas nav saistīti ar mežu izciršanu.